

RP ve 'yeni' parti

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Son zamanlarda toplu-
mun belli bir kesimi
RP'nin yerine kurula-
cak partiyle yakından ilgilen-
meye başlamıştır. Bu 'yeni'
partiyle ilgilenenler elbette

yalnızca RP'ye yandaş olmuş kitle değildir. Aydınların da bu partiye dönük ilgisi yoğunlaşmaktadır. Ne var ki, eğer o noktadan ele alınırsa kurulacak partiyle ilgili tartışmanın salt bir yöntem ve model tartışması olarak biçimlendiği söylenebilir. Oysa, Türkiye'deki siyasal yaşamın beklediği parti, model ve yöntem olarak bir farklılaşmayı doğurmalı ama aynı zamanda yeni bir ideolojiye de yaslanabilmelidir. Sorun da bunların ne derecede mümkün olduğudur.

Bu açıdan bakınca beklenen partiyle ilgili olarak yazan ve başından beri bu çevreyi izleyen kimi köşe yazarlarının yaklaşımı insanı şaşkınlığa düşürmektedir. Bu şaşkınlığı yaratan ilk neden, yukarıda değinildiği gibi, her şeyin yöntem etrafında düğümlenmesi ise, ikinci neden de bu yeni partinin bir öncekinin kül-lerinden doğacak olduğunun hiç anımsanmamasıdır. Oysa, bu olanaksızdır ve hiç kuşkusuz yeni denilen parti de bir öncekinin devamı olacak, onun temel ilke-lerini kendisine şiar edinecek ve onunla aynı yöntemi uygulayacaktır. Çünkü, 'epistemolojik genetik' diye bir gerçekten söz açmak her zaman için mümkündür ve bunun en çok geçerli olduğu alan da siyasettir. Siyasette her bir sonraki oluşum, kendisini ne kadar yenilediğini söylerse söylesin, eğer gerçekten devrimci bir dönüşümden ve kopuştan geçmemişse, zorunlu olarak bir öncekinin devamıdır.

Bu nedenle, yeni parti de merkezîyetçi, buyrukçu, a-taerkil bir yapıyla özdeşleşecektir. Gerçi, RP'nin bu konuda öteki partilerden daha hassa bir niteliği vardır. RP, kitle örgütlenmesi en yaygın ve güçlü olan partiydi. Kitleye bu derecede yaslanmış bir siyasal örgütün şimdi onu yeni bir anlayışla biçimlendirmesi öngörülebilir. Aşağıdan yukarıya çıkan, katılımcı bir örgüt modeli yeni partide egemenleştirilebilir. Fakat o noktada da asıl sorunla karşılaşmaktadır: Acaba, bir ideoloji partisi bunu başarabilir mi, ikincisi de acaba yeni parti, şimdi kimilerinin söylediği gibi, bir ideoloji partisi olmamalı mıdır?

Bu iki sorunun yanıtı da olumsuzdur.

Her şeyden önce bir ideoloji partisinin yapısal özelliği, varlık nedeni merkezîyetçiliktir. Bunun dışında kalan bir örnek henüz yoktur. RP örgütünün öteki partilere oranla daha sıkı, kenetli olmasının nedeni de bu örgütün kendisini bir ideoloji etrafında tanımlamasıdır. Kaldı ki, RP'nin savunduğu ideolojinin dokusu da buna ayrıca uygun düşmektedir. Bir 'mutlak'ın egemenliğine dayanan, onun yol göstericiliğini benimsemiş ve onun amir hükümlerini geçerli kılmak isteyen bir partinin kendisini daha farklı bir biçimde tanımlaması olanaksızdır. Bu anlamda RP, modern olmayan bir ideolojinin, denebilirse soyut 'modern ideoloji' kavramıyla doğal bir yoldan örtüşmesi nedeniyle de bu derecede güç kazanabilmiştir. Şimdi, kurulacak ve İslam'ı kendisine varoluş nedeni olarak alacak bir partinin daha farklı olmasının ne koşulu ne de olanağı vardır.

İkincisi, RP'nin o güne değin kazandığı güç kendisini farklılaştırmasından kaynaklanmıştır. Bütün bir siyasal alanın birörneklediği ve temelde tüm siyasetlerin benzer hususları tartıştığı bir dönemde bu parti farklı dokuların bir arada tutulması nedeniyle siyasal alanda sivrilebilmiştir. İslam bu partinin şemsiye tanımıdır. Yapılan araştırmalar her kesimin bu partiyi şu ya da bu oranda beslediğini göstermiştir. Oysa şimdi RP'nin bu niteliği bütünüyle unutulmakta ve bu özellik yeni partiden beklenmektedir. Böyle bir partinin 1983'ün ANAP'ı olacağını düşünenler ise toplumbilimsel ve tarihsel gerçeklikleri ihmal edenlerdir. Kaldı ki, Türkiye'deki siyasal yaşamın ihtiyacı bir ideolojik ayrımdır ve radikalizmdir. 'Kalkınma, büyüme, eşitlikçi gelir dağılımı, düşük enflasyon ve işsizlik' bir partinin kitle ya da ideoloji partisi olduğunun göstergesi değildir. Siyaset bu sonuçlara ulaşmaktan çok onlara hangi ideolojiyle ulaşılacağı sorusunun yanıtıdır.

Son husus ise, geniş tabanlı bir partinin kurucu ideolojiyle örtüşecek olması ve bunun için istenmesidir. 1970'lerde Selamet Partisi kurulduğunda yapılan spekülasyonlardan birisi bunun kontrollü ve merkez sağın güçlü partisi AP'yi bölmek için hazırlanmış bir parti olduğuydu. Şimdi, kurulacak 'öyle' bir partinin ise bugünkü RP'yi böleceği kesindir. Belirsiz olan bunun neye ve kime hizmet edeceğidir. 'Gençler' asıl bunu düşünmelidir!